

Nem szolgáltatás – szolgálat!

Muth Lajos doktorral, a Tolna megyei kórház nyugalmazott igazgatójával, diabetológussal, nem volt egyszerű összehozni a telefoninterjút. Először a munkája miatt, majd hároméves unokája nem engedte, hogy velem beszélgessem. Mint minden nagypapa, ő is büszke az unokáira, s bár a megbeszélte estén nehez volt elaltatni a rá bízott kis *Olivért*, másnap mosolyogva mesélte a gyermek aranyos mondatait.

Mint (majdnem) minden sikeres ember, ő is boldog családban él. Felesége gyermekdiabetológus:

– Együtt szoktunk kongresszusokra járni, s bevallom, sokat tanultam a gyermekdiabetológusoktól. Ők sokkal precízebbek, aprólékosabbak, mint mi.

Két fia közül az egyik szintén orvos, sajnos Németországban élnek mindketten, így öt unokáját nem láthatja bármikor, de épp elég gyakran ahhoz, hogy élvezhesse a tőlük kapott szeretetet.

Amink van, nem a mi érdemünk, amit kapunk, az kegyelem

Mikor a kis *Olivér* „megengedte” az interjút, *Muth doktor* berzenkedett: miért épp vele?

– Nincs tudományos fokozatom, amióta igazgató lettem, ritkán tartok előadásokat, szürke eminenciás vagyok. Egyszerűen csak szeretem a betegeket és a diabetológiát.

A betegek fejével gondolkodva leszögeztem:

– *Nekünk ennél több nem is kell!*
– 20 évig dolgoztam a betegágyak mellett, majd 16,5 évig kórházigazgatóként. Az elején menedzserképzőbe mentem, ott azt tanították, az orvoslás szolgáltatás. Akkoriban tetszett ez nekem, de később rájöttem: nem szolgáltatás, hanem szolgálat! Hatalmas különbség! Szolgáltatás esetén a rendelési időt percre betartjuk, ha szolgálunk, az utolsó beteg után ér véget a rendelés. A szolgálat lemondással, önfeláldozással jár. Jó lenne, ha ezt már az egyetemi felvételin elmondanák a jelentkezőknek.

Még egy szemléletes példát is elmesélt a doktor úr.

– Erdélyben jártam, barátoknál, s amikor Zetelaka környékén egy erdő mellett autóztunk, vendéglátóm azt mondta: tavalay szép gombát kaptam itt. Nem az út szélén vásárolta, ahogy először gondoltam, ő maga szedte azt, amit az erdőtől kapott. Ezt az alázatot próbálom megvalósítani. Amink van, nem a mi érdemünk, amit kapunk, az kegyelem. A betegekhez való hozzáállásban is ezek a gondolatok vezérelnek.

Akik nem tudták elfogadni azt, amit nem tudtak megváltoztatni

A legtürelemesebb orvos is ember, néha biztosan felidegesíti egy-egy beteg.

– Nem is annyira bosszant, inkább szánalmat érek, amikor egy beteg azt magyarázza nekem, hogy a gyógyszergyártók érdekeit képviseljük, nem az ő érdekében írjuk fel az adott gyógyszert. A másik, amit nem tudok megérteni,

amikor a kezelési naplóba valótlan értékeket ír be a cukorbeteg.

– *Nézzük a másik oldalt is! Milyen az orvos számára kedves, „jó” beteg?*

– Aki odafigyel magára, betartja a javaslatokat, ellenőrzi önmagát, de nem csinál központi kérdést a betegségéből, nem akarja, hogy az egész családi élet körülötte forogjon. Egy idős pszichológus fogalmazta meg: pályája során nagyrészt azok fordultak hozzá, akik nem tudták elfogadni azt, amit nem tudtak megváltoztatni.

Hálás vagyok, hogy abban a korban élhettem, amikor ilyen sok változás történt a diabetológiában

Muth doktor hiába volt több mint másfél évtizeden át igazgató, a diabetológiát sosem hagyta abba. Hetente akkor is rendelt, ahogy ma, 70 évesen is hetente háromszor a gondozóban találkozik a cukorbetegekkel.

– Hálás vagyok, hogy abban a korban élhettem, amikor ilyen sok változás történt a diabetológiában. Eleinte a fecskendőket, tűk kifőzésére tanítottuk a betegeket, ma a pumpák finomhangolására. Annak idején a vizeletükhöz öntött reagenssel ellenőrizték, magas-e a cukruk, most folyamatos vércukor-meghatározásról beszélünk. Én még sertésből, marhából kivont inzulint is rendeltem, ma már a humánál is kedvezőbb hatásmechanizmusú analógokat használjuk. A tabletták terén is óriási a változás, nemcsak kifejezetten a cukorbetegséget, annak szövődményeit kezelik, kardiovaszkuláris előnnyel járnak, védik a vesét, segítik a szívműködést. A 2-es típusú cukorbetegség kezelésében paradigma-váltás kezdődik. Korábban azt mondtuk, megváltoztathatatlan. Ma már számos adat bizonyítja, hogy szigorú diéta mellett, gyógyszerekkel segítve elérhetjük a betegség remisszióját. A diéta újdonsága, hogy már nem csak az összetevőkkel, a mennyiséggel, hanem az időzítéssel is foglalkozunk.

– *S ha már visszaléptünk pár évtizedet, adja magát a kérdés: miért lett orvos és hogyan lett diabetológus?*

– Édesapám orvos volt, én jó tanulóként mindenképpen tovább akartam tanulni, úgy gondolom, apám hivatás-szeretete inspirált. A diabetológia felé *dr. Tornóczky János* főorvos, az akkori főnőköm terelt. Az ő ötlete volt 1982-ben, hogy Szekszárdon is hozzuk létre a diabetológusgondozót, s engem bízott meg, hogy kezdjem el a rendelést. Örömmel vállaltam, s azóta is sok örömöm van benne.

HV

Pannon Diabetes Díj 2023

Az Alapítvány a Cukorbetegéért és a Veszprém Megyei Diabetes Egyesület az I. Dunántúli Diabetes Hétvége (DDH) megrendezésének 20. évfordulójára 2011-ben Pannon Diabetes Díjat alapított. A díjat egy, a Dunántúlon dolgozó, a cukorbeteg ellátásában kimagasló szakmai és emberi teljesítményt nyújtó orvosnak és egy nővérnek vagy dietetikusnak ítélik oda az alapítók. Az alapítók a díj alapításával nagybecsülésüket kívánják kifejezni a cukorbeteg közvetlen ellátásában dolgozó orvos, nővér, dietetikus kollégáknak, szeretnének hozzájárulni az orvoslás megbecsülésének helyreállításához. Eddig Pannon Diabetes Díjban részesült *prof. dr. Simon Kornél* és *Bosits Istvánné* (2011), *dr. Pátkay József* és *Szabó Gyuláné* (2013), *dr. Baranyai Marietta* és a Törp program (2015), *dr. Strényer Ferenc* és *Hegedüs Marianna* (2016), *dr. bujtor Zoltán* és *Kovács Éva* (2017), *dr. Erényi Ottó* és *Stáhlne Tausz Katalin* (2018), *dr. Sudár Zsolt* és *Forrás Béláné* (2019), *dr. Késmárki Nóra* és *Tuifel Andrea* (2020), *dr. Dezső Enikő* és *Keserű Sándorné* (2021), *dr. Fulcz Ágnes* és *Túri Beáta* (2022). A díjat az idei évben *dr. Muth Lajos* és *Oblián Antalné Erika* vehette át. A kitüntetettekkel *Herth Viktória* beszélgetett.

Őszinték legyünk egymáshoz

Oblián Antalné Erika 1994 óta dolgozik a zalaegerszegi diabéteszgondozóban, asszisztensként, ma már nyugdíj mellett. Fiatalon csecsemőgondozó szeretett volna lenni, de nem bánja, hogy a sors ide sodorta. Sikeres és boldog embernek tartja magát.

18 évesen a KÖJÁL-ban kezdett, onnan iskolázták be laboratóriumi asszisztensnek. Amikor a KÖJÁL megszűnt, a kórház 1. belgyógyászatára került, szintén laborasszisztensként. Innen a 2. belosztályra, ahol épp akkoriban indult a diabetológiai szakrendelés. *Oroszlán doktor* hívta, hogy menjen át a diabetológiára, *Erika* nehezen döntött, de ma már örül, hogy ezt választotta.

– A gondozásban az a legfontosabb, hogy őszinték legyünk egymáshoz. A beteg nyíljon meg, el merje mondani a problémáit! Nálunk ez működik is, gyakran megesik, hogy nekünk, asszisztenseknek könnyebben elmondják a gondjukat, mint az orvosnak. Ilyenkor mi közvetítünk.

Erika azt is felajánlja a cukorbetegnek, hogy hívják fel, ha kérdésük van, ha bajban vannak. Havonta 1-2-szer hívják is. Például, ha elkövetik a – szinte minden diabéteszes által elkövetett – hibát, nem a megfelelő inzulint szúrják.

– Fontos a bizalom. Magamból indulok ki, én is kétségbeesnék ilyenkor. Nekem pedig jó érzés, hogy segíthetek. Ha komolyabb kérdés merül fel, mielőtt tanácsot adnék, egyeztetek orrossal.

Amikor az asszisztens beszélget a cukorbeteggel, gyakran szinte baráti kapcsolat alakul ki köztük. Többet elárulnak

a családjukról, életvitelükről, s ezek az információk hasznosak a kezelőorvos számára is. Így – *Erika* szerint – az asszisztensek mintegy közvetítő szerepet játszanak orvos és beteg között.

– Csak akkor megyek teljesen nyugdíjba, ha úgy érzem, nem hiányoznak a betegek. Ma még vasárnapként azon a jár az agyam, kik jönnek, várom őket, készülök rájuk.

63 évesen *Erikanak* az a legnagyobb gondja, hogy egy nap csak 24 órából áll. Annyi mindennel foglalkozik, hogy nehezen tud mindent bezsűfolni. Hetente kétszer pilatesre jár, mozgásszervi problémái vannak, ezek karbantartására használja a tornát. Hétvégeente a Balaton partjára mennek, hobbija a vitorlázás. Mindezek mellett pedikűrözni jár, s bár nem gyógypedikűrös, elsősorban diabéteszes lábakat gondoz. És ne felejtkezzünk el két gyermekéről, három unokájáról, akikkel ráadásul egy otthonban lakik. Tehát nagymamai teendői is vannak bőven – az ezzel járó öröme mellett.

– Sikeres embernek gondolom magam és boldognak. Azt csinálom, amit imádkozom. Mindent szeretek, amivel foglalkozom. A családomra büszke vagyok, a legtöbb örömet ők adják nekem.

HV